

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นชายรักร่วมเพศ กับวัยรุ่นชายรักต่างเพศที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน จากผลการหาคะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง การทดสอบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ และ การทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไค-สแควร์แล้วสามารถอธิบายผลการวิจัยตามลัทธิฐานที่เสนอไว้ดังนี้

ลัทธิฐานที่ 1 "วัยรุ่นชายรักร่วมเพศ และวัยรุ่นชายรักต่างเพศที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีอัตมโนทัศน์ที่แตกต่างกัน"

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพฤติกรรมทางเพศ และการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ในทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ด้านสติปัญญาและสถานการณ์ในโรงเรียน ด้านรูปร่างลักษณะ และคุณลักษณะ ด้านความวิตกกังวล ด้านความเป็นคนน่านิยม ด้านความกล้าและความพอใจ และด้านลักษณะที่เป็นส่วนรวม แสดงว่าตัวแปรลักษณะพฤติกรรมทางเพศและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเองมีอิทธิพลของตัวเองโดยไม่ขึ้นแก่กันต่ออัตมโนทัศน์ ซึ่งไม่สนับสนุนลัทธิฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ วัยรุ่นชายรักร่วมเพศและวัยรุ่นชายรักต่างเพศที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ในทั้ง 7 องค์ประกอบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. การที่พบว่าวัยรุ่นชายรักร่วมเพศมีคะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำกว่าวัยรุ่นชายรักต่างเพศ และวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนสูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครอบงำมากเกินไป และแบบทอดทิ้ง แต่เมื่อพิจารณาค่าทวนของวัยรุ่นชายรักร่วมเพศและวัยรุ่นชายรักต่างเพศ

ที่รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยแล้ว กลับพบว่าทั้ง วิทยาลัยชายรักร่วมเพศ และวิทยาลัยรักต่าง เพศต่างก็รับรู้ว่าคุณเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นจำนวนสูงทั้งสองกลุ่ม ซึ่งสาเหตุของการที่มีจำนวนวิทยาลัยชายรักร่วม เพศที่รับรู้ว่าคุณเอง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากนี้ อาจเนื่องมาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมทาง เพศก่อนที่จะให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสำรวจอัตโนมัตินี้ และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ซึ่งการทำเช่นนี้อาจ เป็นการทำให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นรักร่วม เพศรู้ตัวว่าถูกสนใจในพฤติกรรม ทาง เพศของตน และทำให้กลุ่มตัวอย่างตระหนักว่าการ เป็นรักร่วม เพศของตน เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ดังนั้นในการตอบแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นรักร่วม เพศจึงอาจพยายามที่จะปกป้องพ่อแม่ เพื่อไม่ให้คนอื่นมาตำหนิ ว่าการ เป็นรักร่วม เพศของเธอ เกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ทำให้รักร่วม เพศบิด เบือน ข้อเท็จจริง โดยพยายามให้คำตอบในลักษณะที่เธอคิดว่าเป็นลักษณะที่ดี กล่าวคือ พยายาม ที่จะแสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรให้กลุ่มตัวอย่างตอบใน เรื่องที่ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาก่อน แล้วจึง ค่อยสอบถามถึงลักษณะ พฤติกรรมทาง เพศของเธอ

2. อาจมีปัจจัยอื่น นอกเหนือไปจากลักษณะพฤติกรรมทาง เพศ และการอบรม เลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ที่มีอิทธิพลต่ออัตโนมัตินี้ของวิทยาลัย เช่น ลักษณะทาง เศรษฐกิจ และสังคมของพ่อแม่ อาชีพของพ่อแม่ ขนาดครอบครัว ลำดับการเกิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การยอมรับหรือไม่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวิทยาลัยมาก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควร ได้มีการนำตัวแปร เหล่านี้ เขามาศึกษาร่วมด้วย

สมมติฐานที่ 2 " วิทยาลัยชายรักร่วม เพศมีคะแนนอัตโนมัตินี้ต่ำกว่า วิทยาลัยรักต่าง เพศ"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ วิทยาลัยชายรักร่วม เพศมีคะแนน อัตโนมัตินี้ทั้ง 7 องค์ประกอบต่ำกว่า วิทยาลัยรักต่าง เพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกา สัตยธรรม (2516) ที่พบว่ารักร่วม เพศชาย

มีที่คนคิดต่อตนเองในทางที่ไม่ดีมากกว่าบุคคลปกติ และการวิจัยของเฟอร์เนล (Furnell 1985 : 2939) และพีเตอร์สันและเดวีส์ (Peterson and Davis 1985 : 448-449) ที่พบว่ารักร่วมเพศมีความรู้สึกต้อยต่ำและรู้สึกผิด

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่วัยรุ่นชายรักร่วมเพศได้รับรู้ถึงปฏิกิริยาหรือแนวคิดจากบุคคลรอบข้างที่มีต่อตัวเขา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะที่ไม่ยอมรับ กล่าวคือมีความรู้สึกรังเกียจเตียดฉันทึ มองว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นสิ่งที่น่าละอายหรือเป็นสิ่งที่น่าตลกขบขัน และไม่อยากคบค้าสมาคมด้วย จึงทำให้วัยรุ่นชายรักร่วมเพศมีอัตมโนทัศน์ที่ต้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พรณสิทธิ์ เกษะนันท์ (2516 : 66-69) ที่ว่าการยอมรับหรือไม่ยอมรับจากสังคมที่เขาอาศัยอยู่นั้น มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของบุคคลไปในทางที่ดีหรือต้อยก็ได้ กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดได้รับการยอมรับจากสังคมก็จะทำให้มีอัตมโนทัศน์ดีขึ้น แต่ถ้าบุคคลใดไม่ได้รับการยอมรับก็จะมีอัตมโนทัศน์ที่ต้อยลง นอกจากนี้ การที่วัยรุ่นชายรักร่วมเพศรับรู้ว่าคุณค่าสังคมไม่ยอมรับนี้ยังทำให้วัยรุ่นชายรักร่วมเพศได้ตระหนักว่าเป็นเพราะตนเองมีพฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกอย่างไม่เหมาะสม เนื่องจากบุคคลควรแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเพศที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งอาจทำให้วัยรุ่นชายรักร่วมเพศเกิดความสับสน วิดกกังวล และรู้สึกผิดได้ ดังเช่นที่เฟนส์เตอร์ไฮม์

(Fensterheim 1971 : 57, อ้างถึงใน กาญจนา พงศ์พฤกษ์ 2523) กล่าวว่า บุคคลใดมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกมากเท่าใด ก็จะทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองมากเท่านั้น และจะมีความพอใจในตนเองมากขึ้นด้วย และเมื่อพอใจในสิ่งที่ได้กระทำก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง แต่ถ้าบุคคลใดมีพฤติกรรมแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ก็จะเกิดความสงสัยไม่แน่ใจในตนเอง โกรธ ก้าว และมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเองด้วย

ลัทธิฐานที่ 3 "วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์สูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองมากเกินไปและแบบทอดทิ้ง"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนลัทธิฐานที่ตั้งไว้คือ วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนเฉลี่ยอัตมโนทัศน์ทั้ง 7 องค์ประกอบสูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าตนเอง

ตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองมากเกินไปและแบบทอดทิ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นันทิกา แย้มสรวล (2522) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยทำให้เด็กมีวินัยภาพแห่งตนดีกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ควบคุมครองมากเกินไปและแบบทอดทิ้ง

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่แสดงความรัก ให้การยอมรับ เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถและความคิดเห็นอย่างมีอิสระ ทำให้เด็กรู้สึกว่าอบอุ่น มั่นคง มั่นใจในความสามารถของตนเองและเข้าใจในตนเอง สิ่งทำให้มีอัตมโนทัศน์ในทางที่ดีด้วย ดังคำกล่าวของเจอร์ซิล (Jersild 1968 : 201-203) ที่กล่าวว่าเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในบรรยากาศของการยอมรับนั้นเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ เนื่องจากเมื่อเด็กได้รับความรักจะทำให้เด็กมีความมั่นใจและไว้วางใจผู้เลี้ยงดู และทำให้เด็กรู้สึกว่า เป็นอิสระในการเผชิญกับสิ่งแวดล้อม มีโอกาสในการพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง และเมื่อเขาล้มเหลวเขาจะพยายามอีกครั้งโดยไม่รู้สึกต่อต้านตนเอง เขามีอิสระในการแสดงออกซึ่งความรู้สึก และความได้เปรียบที่สำคัญที่สุดในเด็กที่ได้รับการยอมรับก็คือ เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะยอมรับตนเอง ภาควินิจฉัยในตนเอง ส่วนเด็กที่ไม่ได้รับการยอมรับ ไม่ได้ได้รับความรักความสนใจ หรือถูกทอดทิ้งจะทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกไม่มีคุณค่า เนื่องจากเด็กที่ไม่ได้รับความรักจะไม่ได้เรียนรู้ที่จะคาดหวังความรัก ไม่เรียนรู้ที่จะคาดหวังอะไรเสีย และจะต้องดิ้นรนต่อสู้อย่างมาก ภายใต้อารมณ์แห่งการไม่ยอมรับ เป็นการยากแก่เด็กในการพัฒนาความเชื่อมั่นว่าตนเองมีคุณค่า เมื่อไม่มีใคร ภาควินิจฉัยในตัวเขาก็จะเป็นการยากที่เขาจะเรียนรู้ที่จะภาควินิจฉัยในตนเอง ซึ่งจากงานวิจัยของเบรคเคนฟิดจ์และวินเซนต์ (Breckenridge and Vincent, อ้างถึงใน นพผา ผือก่อง 2523) ก็พบว่าเด็กที่ถูกพ่อแม่เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ทอดทิ้ง ไม่เอาใจใส่ ไม่ค่อยให้คำแนะนำช่วยเหลือเมื่อเติบโตขึ้นจะเป็นคนที่ไม่รู้สึกควบคุมตนเอง มีความรู้สึกผิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ ไม่รู้สึกประมาณในสิ่งต่าง ๆ และจะกลายเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย และงานวิจัยของ แบนดูราและวอลเตอร์, ชิกเกลแมน, เจนคินส์ (Bandura and Walters 1959 ; Sieglerman 1965 ; Jenkins 1968, อ้างถึงใน สุภาพรรณ

โคตรจรัส 2525 : 196) พบว่า โดยทั่วไปเด็กที่ถูกทอดทิ้งมักจะเป็นคนวิตกกังวล ไม่มั่นใจ รู้สึกตนเองไม่มีค่า วิทยา เรียกร้องความสนใจ ก้าวร้าว เป็นปฏิปักษ์และว่าเหว่ ส่วนวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปนั้นจะไม่ได้รับโอกาสในการตัดสินใจแก้ปัญหาหรือใช้ความสามารถที่มีอยู่ เพราะได้รับการช่วยเหลือปกป้องอยู่ตลอดเวลา ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ไม่มีคุณค่า ดังคำกล่าวของสุภาภรณ์ โคตรจรัส (2525 : 197-199) ที่ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประคบประหงม ปกป้อง คือ พ่อแม่รักและห่วงใยบุตรมากเกินไป คอยปกป้องคุ้มครองทุกฝีก้าว ดูแลใกล้ชิดตลอดเวลา ตัดสินใจให้เด็กในทุกโอกาส ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะเจริญเติบโตเป็นตัวของตัวเอง และขาดความสามารถในการเผชิญปัญหา และยังเป็นการสื่อสารให้เด็กรับรู้ได้ว่าพ่อแม่เห็นตนไม่มีความสามารถเพียงพอ ซึ่งจะ让孩子พัฒนาความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ดีต่อตนเองได้

สมมติฐานที่ 4 "มีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพฤติกรรมทางเพศและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง

4.1 วัยรุ่นชายรักร่วมเพศ รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ

ให้ความคุ้มครองมากเกินไป และแบบทอดทิ้งมากกว่าแบบประชาธิปไตย

4.2 วัยรุ่นชายรักต่างเพศ รับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ

ประชาธิปไตยมากกว่าแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป และแบบทอดทิ้ง"

ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ มีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพฤติกรรมทางเพศและการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในลักษณะที่วัยรุ่นชายรักร่วมเพศรับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปและแบบทอดทิ้ง รวมกันมากกว่าแบบประชาธิปไตย แต่วัยรุ่นชายรักต่างเพศรับรู้ว่าคุณได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากกว่าแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป และแบบทอดทิ้ง และเมื่อพิจารณาสัดส่วนของการอบรมเลี้ยงดูในกลุ่มรักร่วมเพศ เปรียบเทียบกับกลุ่มรักต่างเพศแล้วจะพบแนวโน้มว่าวัยรุ่นชายรักร่วมเพศรับรู้ว่าคุณได้รับการอบรม

เลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป และแบบทอดทิ้ง มากกว่า วัยรุ่นชายรักต่างเพศ ในขณะที่วัยรุ่นชายรักต่าง เพศรับรู้ว่าตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากกว่า วัยรุ่นชายรักร่วมเพศ

ปรากฏการณ์เช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น ทำให้เด็กเรียนรู้ว่าแม่เป็นแหล่งที่ให้ความรักความสนใจ คอยดูแลเอาใจใส่ เด็กรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างการได้อยู่กับแม่ และความสูญเสียที่ได้รับ เด็กจึงชอบการได้อยู่ใกล้ชิดกับแม่ แม่จึงกลายเป็นผู้เสริมแรงพฤติกรรมเด็กโดยยึดถือบทบาททางเพศที่เหมาะสมกับเพศของเด็กตามความคาดหวังของสังคมและวัฒนธรรมนั้น ๆ และต่อมาพ่อจะเป็นผู้ให้การเสริมแรงแก่เด็กอีกชั้นหนึ่ง เนื่องจากเด็กรู้ว่าตนเองเป็นที่รักของพ่อ จะส่งเสริมให้เด็กเกิดความสนิทสนมใกล้ชิดพ่อมากขึ้น เมื่อเด็กชายได้ใกล้ชิดพ่อทำให้มีการเลียนแบบบทบาททางเพศจากพ่อ ทำให้เด็กมีการพัฒนาบทบาททางเพศได้เหมาะสม แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นที่รัก สภาพครอบครัวเช่นนี้ มักสร้างความหวุ่นหวายให้แก่เด็ก เด็กชายจึงไม่กล้าใกล้ชิดพ่อ ทำให้ไม่มีโอกาสเลียนแบบบทบาททางเพศจากพ่อ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ลูว์ทนา อาร์พรอด (2524 : 382-383) ที่ได้กล่าวสรุปถึงสาเหตุของรักร่วมเพศว่าเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ที่เป็นเพศเดียวกันไม่ดี จากสาเหตุใดก็ตามทำให้เด็กไม่สามารถลอกเลียนแบบบทบาททางเพศที่ถูกต้องได้ ซึ่งจากการวิจัยของ ผกา สัตยธรรม (2516) ก็พบว่าในด้านการเลียนแบบหรือถือตนตามอย่างพ่อนั้น กลุ่มรักร่วมเพศไม่ถือตนตามอย่างพ่อ รองลงมาจะเลียนแบบในด้านความประพฤติ การเลียนแบบการแต่งกายและท่าทางจากพ่อน้อยที่สุด ส่วนกลุ่มปกติจะถือตนตามอย่างในด้านความประพฤติมากที่สุด ที่ไม่เอาอย่างเลยนั้นมีน้อย ทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

สำหรับพ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป คอยปกป้อง คุ้มครองไม่ให้มีความลำบากแม้เพียง เล็กน้อย ทำให้เด็กรู้สึกว่าตนเองเป็นเด็กอยู่เสมอบนความเข้มแข็ง อ่อนแอ ไม่ล้มความเป็นชาย ถูกขู่ลงได้ง่าย และเกิดการพัฒนา

บทบาททางเพศที่ไม่เหมาะสมขึ้นได้ ซึ่งสมโภชน์ ลุขวัฒนา (2523 : 19-21) ก็พบว่า ผู้ป่วยที่เป็นรักร่วมเพศนั้นมีพ่อที่ตามใจลูกมาก แม่มีลักษณะเป็นเจ้าของคอยปกป้องลูกมาก ทำให้ลูกชายมีลักษณะทำทางที่คล้ายผู้หญิง และเมื่อได้รับการชกจูจจากเพื่อนก็เริ่มมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ และจากการศึกษาของ ทิศ โยติวัฒนตระกูล (2526) พบว่า กลุ่มรักร่วมเพศ มีความรู้สึกว่าได้รับความรักจากแม่มากกว่ากลุ่มปกติ ก่อให้เกิดการเลียนแบบแม่ในด้าน ความประพฤติตาม แม่แต่ในด้านท่าทางและการแต่งกาย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สมโภชน์ ลุขวัฒนา (2523 : 19-21) ที่ว่าแม่ที่ทำตัวเป็นเจ้าของ มีลักษณะที่คุ้มครอง ปกป้องมาก เกินไปหรือให้ความใกล้ชิดมาก โดยเฉพาะลูกชายก็จะยิ่งเป็นแรงจูงใจให้เด็กชาย ห่างจากกิจกรรมของเด็กชายมากขึ้น

ดังนั้นจะเห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ และลูก เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบทบาททางเพศ ความรักความเข้าใจ ความใกล้ชิด การสนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ ของลูกและแบบอย่างที่ทำให้แก่ลูกต้องมีความเหมาะสม สม ดังนั้น พ่อแม่จึงควร เป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงบทบาททางเพศที่เหมาะสมกับเพศของตน กล่าวคือ พ่อต้องมีบทบาทเป็นชาย มีลักษณะเป็นผู้นำ ไม่แสดงความเป็นศัตรูกับลูก ล้วนแม่ต้องมีบทบาท เป็นหญิง มีลักษณะอ่อนโยน อ่อน เห็นอกเห็นใจ เป็นต้น นอกจากนี้พ่อแม่ควรสนับสนุน ให้ลูกมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับบทบาททางเพศของเด็ก ทั้งนี้โดยอาศัยความรัก การยอมรับ เป็นพื้นฐาน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก เป็นการป้องกันมิให้เกิดรักร่วมเพศในอนาคต

ศูนย์วิทยพัชวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย